

ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ ВЕКТОРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

*Ігор Малинський, директор ННІСФБПР УДФСУ,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, професор,
Валерій Бойко, канд. пед. наук., професор,
завідувач кафедри хортингу та рекреації та реабілітації ННІСФБПР УДФСУ,
Василь Чаплигін, канд. наук з фіз. вих. і спорту, доцент кафедри
фізичного виховання, спорту та здоров'я людини ННІСФБПР УДФСУ, Україна*

**ДОСЛІДЖЕННЯ СТУДЕНТАМИ-ХОРТИНГІСТАМИ ІСТОРИЧНОГО
ВИНИКНЕННЯ ТУРИЗМУ ТА ПОНЯТЬ: «ТУРИЗМ», «ТУРИСТ»,
«ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ», «РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ», «ТУРИСТИЧНО-
РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ»**

У науковій статті досліджено сутність понять: «туризм», «туристичні ресурси», «рекреаційні ресурси», «туристично-рекреаційні ресурси», «хортинг». Перераховано та описано найбільш важливі кількісні та якісні характеристики туристичних ресурсів. На основі аналізу вище викладеного матеріалу зроблено висновки, що студенти-хортингісти повинні знати даний теоретичний матеріал, так як він необхідний під час систематичних подорожей, змагань, зборів на території України та в інші країни світу. Досліджено історичний факт, що в 1847 р. була створена перша туристична фірма *Thomas Cook and Son* («Томас Кук і син»), яка проіснувала до початку ХХІ століття. Встановлено, що є й інша сторона туризму – його негативний вплив: згубний вплив на довкілля в тій же мірі, що й інші види промисловості. Шум, тверді відходи, сміття, стічні води, забруднення повітря створюють санітарні проблеми і впливають на здоров'я місцевого населення.

Ключові слова: хортинг, туризм, турист, рекреаційні ресурси, туристичні ресурси, туристсько-рекреаційні ресурси, поняття, тести.

Понятійно-термінологічний апарат, який використовується в туристсько-рекреаційних дослідженнях, характеризується відсутністю чітко визначеної системи дефініцій, а також їх багатозначністю та різноманіттям. Це пояснюється тим, що, по-перше, наукові пошуки, які ведуться у цій галузі є динамічними, а по-друге, дослідження здійснюються в рамках декількох спеціальностей: рекреаційна географія, економіка рекреації та туризму, соціологія туризму, освіта (в рамках професійної підготовки кадрів для галузі туризму), туристичний менеджмент і маркетинг тощо.

Дослідженням багатьох понять і в сутності: «хортинг», «туризм і хортинг», «турист», «туристичні ресурси», «рекреаційні ресурси», «туристично-рекреаційні ресурси» і т.д. займалися: Н. В. Антонюк, О. О. Бейдик, В. Ф. Бойко, О. О. Вишневецька, Н. М. Ганич, Й. Р. Гілецький, З. М. Діхтяренко, Е. А. Єрьоменко, С. П. Кузик, А. М. Литвиненко, О. О. Любіцева, І. Й. Малинський, М. П. Мальська, П. О. Масляк, А. Ю. Прафіненко, С. І. Присяжнюк, В. І. Сідоров, С. О. Сичов, В. І. Стафійчук, І. В. Смалъ, Н. В. Фоменко та ін.

Сьогодні існує декілька десятків визначень понять: «рекреаційні ресурси», «туристичні ресурси», «туризм», «туристсько-рекреаційні ресурси», «турист» і т.д. що відображають різноманітні поєднання з загальним поняттям – туризм.

Мета публікації передбачає – дослідження історії виникнення туризму та сутності понять: «туризм», «турист», «туристичні ресурси», «рекреаційні ресурси», «туристично-рекреаційні ресурси», «хортинг»; використання цих понять студентами-хортингістами; визначити негативний вплив туризму.

Таким чином, перед вивченням різноманітних понять, що стосуються навчальних дисциплін: «Організація і методика туризму», «Туризм» і т.д. потрібно, на нашу думку вивчити історію виникнення та розвитку туризму в Україні та світі.

Отже, туризм – тимчасовий виїзд особи з місця постійного проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці перебування.

Інше трактування поняття «туризм» розкривається як правило, мандрівки пішки чи з допомогою різних засобів пересування суходолом і водними шляхами належать до туризму в широкому значенні слова. З розповсюдженням у 20 столітті комунікаційних засобів і збільшенням моторизації та зростанням добробуту туризм став одним з головних елементів відпочинку і важливим фактором життя з суспільного, господарського і культурного погляду.

Туризм проявляється як форма суспільного споживання специфічних благ, послуг і товарів, що об'єктивно розвинулась унаслідок соціологізації відтворювальної функції, утворивши галузь діяльності зі створення цього специфічного продукту та організації його споживання, яка за кінцевим призначенням і характером діяльності належить до споживчих галузей господарства.

У вільній енциклопедії – Вікіпедія поняття «турист» розглядається як особа, яка здійснює подорож по Україні або до іншої країни з не забороненою законом країни метою перебування на термін від 24 годин до одного року без здійснення будь-якої оплачуваної діяльності та із зобов'язанням залишити країну або місце перебування в зазначений термін. Любителя подорожувати стали називати туристом десь наприкінці XIX століття. Запозичене з французької мови слово носило тоді дещо глузливий відтінок, наближаючись за значенням до «гульця» та «швенді». Трохи пізніше настільний енциклопедичний словник витлумачив туризм як «подорож задля власної насолоди, розваги».

Зазначимо, що в стародавньому світі основними мотивами подорожей були: торгівля, загарбання нових територій, прочанство, пізнавальні потреби, лікування, розваги. А студенти-хортингісти мають сучасні мотиви й систематично подорожують: змагання, збори, подорожі в інші країни задля власної насолоди, розваги тощо і їм необхідно знати підходи до класифікації туризму:

- за географічним принципом (внутрішній, міжнародний),
- за напрямком туристичного потоку (в'їзний, виїзний),
- за метою поїздки (рекреаційно-оздоровчий, розважальний туризм, подієвий туризм, професійно-діловий туризм, науково-пізнавальний (конгресний), спортивний відпочинок, шоп-тури, пригодницький (екстремальний), паломницько-релігійний, ностальгійний, екотуризм, екзотичний, елітарний),
- за джерелом фінансування (соціальний, комерційний),
- за способом пересування (пішохідний, авіаційний, морський, річковий, автотуризм, залізничний, велосипедний, лижний, гужовий, змішаний),
- за засобами розміщення (у готелях, у мотелях, у пансіонатах, у кемпінгах, в апартаментах, у наметах),
- за учасниками (індивідуальний, сімейний, груповий, корпоративний),
- за тривалістю (короткотривалий, довготривалий),
- за розташуванням (гірський, водний, сільський, приміський),
- за інтенсивністю потоку (постійний, сезонний, епізодичний),
- за організованістю (організований, неорганізований).

Ще одною родзинкою для студентів-хортингістів під час вивчення термінології є знання про функції туризму: рекреаційна, соціальна, культурна, виховна, екологічна, економічна, просвітницька, релігійна, гуманітарна [4].

Отже, студенти-хортингісти та хортинг – пов'язані поняття, так як студенти є діючими спортсменами, які виступають в Україні та за її межами, а саме поняття «хортинг» походить від назви відомого і славетного острова Хортиця, де була розташована Запорозька Січ, яка відіграла прогресивну роль в історії українського

народу. На основі дослідження історичних джерел, любові до Батьківщини, відтворення, збереження та зміцнення козацько-лицарських чеснот, традицій, відображення у мистецтві оздоровчих, бойових, культурних, військово-патріотичних традицій Запорозької Січі тощо і виник національний вид спорту України – хортинг [3; 10; 11].

Якщо «зануритися» у поняття «хортинг», «турист», «студенти-хортингісти» з точки зору спорту й науки, то всі спортсмени, які їздять на збори, змагання, подорожі – це певна каста туристів, у яких на рік (два, три, п'ять і можливо й більше) розплановане життя та діють вони ціленаправлено, організовано з встановленою тренерами та батьками дисципліною та наполегливо йдучи до бажаного результату.

Проблемі вивчення туристичних ресурсів присвячені праці багатьох вчених-географів, економістів, маркетологів. В Україні найбільш глибоко даною проблематикою займаються доктор географічних наук, професор кафедри країнознавства і туризму географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка О. О. Бейдик (його перу належать ґрунтовні наукові роботи, у тому числі монографія «Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування») і колектив авторів: М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич (підручник: «Міжнародний туризм і сфера послуг») та ін. Помітний внесок у розробку ресурсної тематики у туризмі належить доктору географічних наук, професору О. О. Любіцевій. Аналізу та характеристиці туристичних ресурсів світу, країн, України та її окремих регіонів присвячені праці Н. О. Кравченко, М. П. Крачила, О. Ю. Малиновської, В. І. Новикової, В. Ф. Сірик, В. І. Стафійчука, І. М. Філоненко, Н. В. Фоменко і багатьох інших вчених із різних вузів і науково-дослідних установ.

Серед зарубіжних туризмознавців ресурсно-туристичною тематикою займалися і продовжують займатися Л. Мітчел, Д. Надсон, К. Холл та ін. (США), В. Ю. Воскресенський, В. О. Квартальнов, Д. В. Ніколаєнко, П. Г. Царфіс та ін. (Росія), А. Ковальчик, М. Козак та ін. (Польща) та велика кількість представників наукових шкіл із різних кран світу.

Туристичні ресурси – сукупність природних і соціально-культурних комплексів та їх елементів, що сприяють задоволенню фізіологічних і соціальних потреб людини, відновленню її працездатності і які при сучасній та перспективній структурі рекреаційних потреб і техніко-економічних можливостях, використовуються для прямого й опосередкованого споживання та виробництва туристичного продукту.

У структурі туристичних ресурсів виділяють кілька складових: природну, соціально-культурну або суспільну, технологічну і подієву, які, у свою чергу, розділяються на ряд компонентів, що мають свою будову. Природні та суспільні ресурси формують групу «матеріальні туристичні ресурси», подієві і більшість технологічних (інформаційні, рекламні та інноваційні) об'єднуються у групу «нематеріальні туристичні ресурси».

Туристичні ресурси – категорія історична, змінна в часі, оскільки переінакшення структури й обсягу рекреаційних потреб суспільства призводить до залучення в рекреаційну і туристичну діяльність нових елементів природного і соціально-антропогенного характеру [6].

Проаналізувавши вище викладений матеріал робимо загальний висновок, що студенти-хортингісти у післязмагальний період, у вихідні дні, або ж на канікулах і т.д. повинні відновлювати фізичну та розумову працездатність через певні складові (природну, соціально-культурну або суспільну, технологічну і подієву) структури туристичних ресурсів.

Рекреаційні ресурси – це сукупність природно-технічних, природних, соціально-економічних комплексів і їх елементів, що сприяють відновленню та розвитку духовних та фізичних сил людини, її працездатності. При сучасній та перспективній структурі

рекреаційних потреб і техніко-економічних можливостях використовуються для прямого і опосередкованого споживання та надання курортних і туристичних послуг.

Таким чином, студенти-хортингісти повинні:

- *знати*, що до основних видів рекреаційних ресурсів належать: міста-курорти або курортні місцевості; релігійно-культові комплекси та окремі споруди, розташовані поза межами населених пунктів; давні міста, фортифікаційні споруди (печерні міста, фортеці тощо), каменярі; міста – столичні та історичні центри; передгір'я та гірські країни; лісові масиви; узбережжя річок, озер та водосховищ; узбережжя теплих морів;
- *розрізняти* соціально-економічні (або природні й культурно-історичні) та природні ресурси рекреаційної діяльності;
- рекреаційні ресурси *поділяти* на дві основні групи: природні та історико-культурні;
- *характеризувати* різноманітність рекреаційних ресурсів: океани та моря;
- *розмежовувати та охарактеризовувати* основні берегові рекреаційно-туристичні райони:

1. *Атлантичний океан*: Середземноморське узбережжя Південної Європи та Північної Африки, узбережжя Біскайської затоки, Північного, Балтійського та Чорного морів, півострова Флорида, островів Куба, Гаїті, Багамських, райони міст та міських конгломерацій Атлантичного узбережжя Північної та Південної Америки;

2. *Тихий океан*: Гавайські острови і східне узбережжя Австралії, острів Хайнань (Китай), узбережжя Японського моря, райони міст та міських конгломерацій узбережжя Північної та Південної Америки;

3. *Індійський океан*: острів Шрі-Ланка, район прибережних міських конгломерацій Індії, східне узбережжя острова Мадагаскар. Нині поширення набувають туристські подорожі на кораблях (круїзи), підводне полювання, спортивне рибальство, віндсерфінг, подорожі на яхтах, катамаранах.

Отже, після порівняння всіх факторів привабливості рекреаційно-туристичних ресурсів, вчені дійшли висновку, що і надалі основним джерелом задоволення туристичних потреб залишається природний потенціал [5].

Для розвитку рекреації і туризму необхідні рекреаційні ресурси, до яких належать об'єкти, процеси та явища природного й антропогенного походження, що виступають матеріальною базою для відпочинку й оздоровлення людей через їх відповідні параметри.

Головною властивістю рекреаційних ресурсів є те, що їм властива здатність відновлювати і розвивати духовні та фізичні сили людини. Такі ресурси придатні як для прямого, так і для опосередкованого споживання, надання різноманітних послуг курортно-лікувального і рекреаційно-туристського характеру.

Враховуючи природну, соціальну та історико-культурну складові у визначеннях рекреаційних і туристських ресурсів, орієнтацію на споживання і задоволення потреб людей (туристів) найчастіше ці поняття вважають близькими за значеннями і об'єднують єдиним поняттям – туристсько-рекреаційні ресурси.

Під туристсько-рекреаційними ресурсами розуміють компоненти географічного довкілля, об'єкти антропогенної діяльності, які завдяки таким властивостям, як унікальність, історична або художня цінність, оригінальність, естетична привабливість і лікувально-оздоровча значущість, можуть бути використані для організації різноманітних видів рекреаційних занять.

Таким чином, аналіз вище викладеного матеріалу дозволяє зробити висновок, що студенти-хортингісти повинні *мати уявлення* про найбільш важливі кількісні та якісні характеристики туристичних ресурсів:

- обсяг запасів (дебіт джерел мінеральних вод, екскурсійний потенціал туристичних центрів і маршрутів), необхідний для визначення потенційної ємності

туристичних комплексів, рівня освоєння, оптимізації техногенного й антропогенного навантаження;

- площа поширення (розміри водоносних горизонтів, пляжів, лісів, площа територій зі стійким сніговим покривом), яка дозволяє визначити потенційні рекреаційні території, встановити межі санітарної охорони;

- період можливої експлуатації (тривалість сприятливого погодно-кліматичного періоду, купального чи лижного сезону), який визначає сезонність рекреаційних процесів і ритмічність туристичних потоків;

- територіальна зосередженість у місцях виникнення чи поширення, яка обумовлює тяжіння туристичної інфраструктури і туристичних потоків до місць їх концентрації;

- порівняно низька капіталомісткість і невисока вартість експлуатаційних затрат, що дозволяє досить швидко створювати інфраструктуру й отримувати соціальний та економічний ефект, а також самостійно використовувати окремі види ресурсів;

- багаторазовість використання при дотриманні норм раціонального природокористування і проведення заходів із рекультивації та благоустрою;

- універсальність, яка дозволяє використовувати один і той же ресурс для організації різних видів рекреаційно-туристичної діяльності;

- масовість, унікальність, інформативність і доступність, від яких залежить потужність туристичних потоків і можливість створення інфраструктури;

- соціальність – незалежно від походження і використання, туристичні ресурси характеризуються «цільовим призначенням» – покращання соціальних параметрів у суспільстві.

Звернемо увагу на важливу інформацію, що не зважаючи на різні підходи до вирішення вказаної проблеми, більшість науковців одноголосні у їх поділі на дві основні групи: природні та антропогенні, які в свою чергу включають культурно-історичні (пам'ятки культури, створені людиною, які можуть використовуватися для задоволення духовних потреб населення) та соціально-економічні ресурси, що включають матеріально-технічну базу рекреаційних об'єктів, яка безпосередньо забезпечує потреби рекреації, об'єкти рекреаційної інфраструктури, а також трудові ресурси, зайняті в рекреаційному господарстві [1; 2; 7-9; 12; 13].

Висновки:

1. Досліджено сутність понять: «туризм», «турист», «туристичні ресурси», «рекреаційні ресурси», «туристично-рекреаційні ресурси», «хортинг».

2. На основі аналізу вище викладеного матеріалу зроблено висновки, що студенти-хортингісти повинні знати даний теоретичний матеріал, так як він необхідний під час систематичних подорожей, змагань, зборів на території України та в інші країни світу.

3. Встановлено, що англієць Томас Кук (1808–1893) зробив справжнє відкриття – це започаткування одного з найприбутковіших видів бізнесу, на якому сьогодні багатіють не тільки окремі фірми, але й цілі держави: туристична діяльність.

4. У 1847 р. була створена перша туристична фірма Thomas Cook and Son («Томас Кук і син»), яка проіснувала до початку ХХІ століття.

5. Марк Твен продовжував традиції європейських письменників, таких як Лоренц Стерн, який написав «Сентиментальну подорож до Франції та Італії», – книгу, що зіграла значну роль у зміні мотивації щодо подорожей. Також відомі літературні твори-описи подорожей: «Подорож із Парижа в Єрусалим» Шатобріана, «Прогулянки Римом» Ф. Стендаля, «Подорож на Схід» Ламартіна, «Подорож в Єгипет» О. Дюма (1839); «Подорож в Росію» Т. Готье; «Книга подорожей» Г. Флобера (1845).

6. Негативний вплив туризму – згубний вплив на довкілля в тій же мірі, що й інші види промисловості. Шум, тверді відходи, сміття, стічні води, забруднення повітря

створюють санітарні проблеми і впливають на здоров'я місцевого населення. Журнал «Наша планета» (Our planet), орган ООН за програмою охорони довкілля, наводить такі дані: у середньому кожен пасажир круїзного судна в Карибському регіоні «виробляє» щодня 3,5 кг сміття, у той час як кожен житель того ж регіону на березі «виробляє» його майже в чотири рази менше – 0,8 кг.

7. Створення «опозиційні» туризму організації. Зокрема, англійська організація Tourism Concern («Стурбованість туризмом»), заснована в 1989, співпрацює з урядами і проводить широку роз'яснювальну роботу серед місцевого населення про зворотний бік «хлібосольного» бізнесу [4].

Список використаних джерел (основних)

1. Бейдик О. О. Методологія та методика аналізу рекреаційно-туристських ресурсів України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування / О. О. Бейдик. – К. : ВПЦ «Київ, унт», 2001. – 298 с.

2. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування / О. О. Бейдик. – К., 2001. – 395 с.

3. Бойко В. Розвиток силових якостей у студентів-хортингістів / В. Бойко, І. Малинський, Е. Єрьоменко, З. Діхтяренко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 7. – С. 104-112.

4. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. Туризм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC>.

5. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. Рекреаційні ресурси [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%B5%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96_%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8.

6. Вікіпедія. Вільна енциклопедія. Туристичні ресурси [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%83%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8.

7. Вишневська О. О. Туристичне країнознавство : підручник / О. О. Вишневська, А. Ю. Прафіненко, В. І. Сідоров. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2011. – 594 с.

8. Воскресенский В. Ю. Международный туризм / В. Ю. Воскресенский. – М.: ЮНИТИ-ДАНА. 2006. – 255 с.

9. Гілецький Й.Р. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів за геосферним підходом [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://geoinfo.if.ua/klasifikatsiya-turystsko-rekreatsijnyh-resursiv-za-heosfernym-pidhodom/>.

10. Діхтяренко З. Дослідження основних понять хортингу: «виховання», «хорт», «хортинг», «хортовий», «хортове виховання» у психолого-педагогічній та філософській літературі / З. Діхтяренко // Теорія і методика хортингу : зб. наук. праць. Вип. 1 / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/8728/>.

11. Єрьоменко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрьоменко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.

12. Кузик С.П. Географія туризму: навчальний посібник / С. П. Кузик. – К.: Знання, 2011. – 271 с.

13. Малинський І. Дослідження студентами-хортингістами історичного виникнення туризму та понять: «туризм», «турист», «туристичні ресурси», «рекреаційні ресурси», «туристично-рекреаційні ресурси». Контрольні запитання. Тести / І. Малинський, В. Бойко, В. Чаплигін // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 59-67.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ І БОЙОВОЇ
ПІДГОТОВКИ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ
WORLD HORTING FEDERATION – ВСЕСВІТНЯ ФЕДЕРАЦІЯ ХОРТИНГУ
ОЛІМПІЙСЬКА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ НОК УКРАЇНИ В КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
ISR HIVAT VASCHINCHTON – ISRAEL
SLOVAKIAN HORTING FEDERATION
BALTIC HORTING FEDERATION
ВСЕСВІТНЄ УКРАЇНСЬКЕ ЗЕМЛЯЦТВО
ОБ'ЄДНАННЯ ПЕДАГОГІВ І НАУКОВЦІВ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНА ФЕДЕРАЦІЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ХОРТИНГУ
МІЖНАРОДНА ФЕДЕРАЦІЯ ВІЙСЬКОВО-СПОРТИВНОГО ХОРТИНГУ**

**МАТЕРІАЛИ
ДРУГОЇ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДО 10-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ ХОРТИНГУ
«ХОРТИНГ – НАЦІОНАЛЬНИЙ БРЕНД УКРАЇНИ У СВІТІ:
ОЛІМПІЙСЬКА ПЕРСПЕКТИВА»
(23-24 березня 2019)**

**Київ
Видавець Паливода А. В.
2019**

УДК 796.03 (477) (06)
ББК 75.4 (4 Укр)
М 34

Рекомендовано до друку Вченою радою Університету
державної фіскальної служби України
(протокол № 1 від 28 серпня 2019 р.)

Редакційна колегія:

- Пашко П. В. – ректор Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор (*головний редактор*)
- Бех І. Д. – директор Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, доктор психологічних наук, професор
- Шевчук О. А. – перший проректор із навчально-методичної та виховної роботи Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор (*заступник головного редактора*)
- Малинський І. Й. – директор ННІСФБПР УДФСУ, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, професор, голова відділення НОК України в Київській області, член НОКУ
- Єрмоменко Е. А. – президент Міжнародної федерації хортингу, кандидат педагогічних наук, заступник директора ННІСФБПР УДФСУ
- Діхтяренко З. М. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хортингу та реабілітації ННІСФБПР УДФСУ

Рецензенти:

- Федорченко Т. Є. – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник ІПВ НАПН України
- Бойко В. Ф. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фітнесу, рекреації та реабілітації ННІСФБПР УДФСУ
- Шаповалов Б. Б. – президент Міжнародної федерації поліцейського хортингу, кандидат психологічних наук, доцент

М 34 Матеріали Другої міжнародної науково-практичної конференції до 10-річчя заснування хортингу «Хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива» / [ред. кол.: Пашко П. В. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2019. – 224 с.

Автори спрямували свій науковий пошук на сучасний стан розвитку хортингу; прикладні види хортингу, вплив хортингу на військову, професійно-прикладну, спеціальну фізичну та бойову підготовку; роль хортингу в національно-патріотичному вихованні; історичне, філософське та психолого-педагогічне підґрунтя хортингу; медико-біологічні основи хортингу: рекреація, реабілітація та здоров'я людини; європейські та вітчизняні вектори фізичної культури і спорту.

За достовірність фактів, цитат, імен, назв та інших відомостей несуть відповідальність автори.

УДК 796.03 (477) (06)
ББК 75.4 (4 Укр)
© МОН України
© ММС України
© УДФСУ
© ІПВ НАПН України
© ВФХ
© НОК України в Київській області
© ГО «ВУЗ»
© ГО «ОПН України»
© МФПХ
© МФВСХ

<i>Коробченко Анастасія</i>	
Оздоровчий хортинг як один із методів фізичної підготовки хортингіста	194
<i>Короткова Тетяна, Діхтяренко Зоя</i>	
Ознаки психофізіології стресу та його особливості прояву на організм студентів-хортингістів	196
<i>Пустолякова Лариса</i>	
Особливості занять фізичного виховання з використанням елементів хортингу зі студентами, які за станом здоров'я віднесені до спеціальної медичної групи	203
<i>Хатько Алла</i>	
«Універсальний механізм здоров'я» – використання комп'ютерних технологій у хортингу	206
<i>Шитікова Анастасія</i>	
Хортинг як складова здорового способу життя	210
6. ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ ВЕКТОРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ	212
<i>Малинський Ігор, Бойко Валерій, Чаплигін Василь</i>	
Дослідження студентами-хортингістами історичного виникнення туризму та понять: «туризм», «турист», «туристичні ресурси», «рекреаційні ресурси», «туристично-рекреаційні ресурси	212
<i>Сичов Сергій, Сиротинська Олена</i>	
Методика оцінювання силової підготовки студентів вищих навчальних закладів 3-4 рівня акредитації	218
<i>Терещенко Валерій</i>	
Програма й методика атлетичної підготовки	221